

ת"פ 50102/11/21 - מדינת ישראל נגד מחמוד אבו דאהש

בית המשפט המחוזי בחיפה

27 מרץ 2023

ת"פ 50102-11-21 מדינת ישראל נ' אבו דאהש

לפני: כבוד השופט אינאס סלאמה

מדינת ישראל

המאשימה:

ע"י פרקליטות מחוז חיפה

נגד

הנאשם:

מחמוד אבו דאהש

ע"י ב"כ עוה"ד חמודי מסרי

גזר דין

1. הנאשם שלפניי הורשע, על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון, בביצוע העבירות הבאות: שוד בנסיבות מחמירות - עבירה לפי סעיף 402(ב) + 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**"), וכן שיבוש מהלכי משפט - עבירה לפי סעיף 244 + 29 לחוק.

2. הסדר הטיעון הושג בשלביו המוקדמים של ניהול ההליך המשפטי, עוד טרם ניתנה תשובתו של הנאשם לכתב האישום. הסדר הטיעון לא כלל ענישה מוסכמת, וכל צד העלה טענותיו בעניין זה. במעמד הצגת ההסדר, עתרה ההגנה להגשת תסקיר שירות המבחן על אודות הנאשם.

כתב האישום המתוקן

3. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, שעיקרן יפורט להלן, עבד-אלראאוף ברייה (להלן: "**המתלונן**") עבד במסעדת "דליש בורגר" בכפר פורדיס (להלן: "**המסעדה**"). ביום 3.10.2021, או בסמוך לפי מועד זה, קשר הנאשם קשר עם שניים אחרים (להלן: "**האחרים**") לשדוד שליח של המסעדה.

4. ביום 3.10.2021, בשעה 23:58, הנאשם והאחרים התקשרו אל המסעדה והזמינו משלוח לאזור הכניסה הראשית של פורדיס. דקות לאחר מכן, המתלונן אשר היה אמור לספק את המשלוח, התקשר לנאשם ולאחרים, על מנת שיכוונוהו למקום. הנאשם והאחרים הכוונו את המתלונן לאזור השדות, שם המתינו לו כשהם מצויידים בשני כלים הנחזים להיות כלי נשק (להלן: "**הכלים**").

5. המתלונן הגיע אל המקום כשהוא רכוב על גבי קטנוע, וכשברשותו תיק ובו, בין היתר, 2,000 ₪ במזומן ו-2 מכשירי טלפון נייד (להלן יחד: "**התיק**"). הנאשם והאחרים ניגשו אל המתלונן כשהם רעולי פנים; שניים מהם מצויידים בכלים, והשלישי מצוייד בגז מדמיע. הם דרשו מהמתלונן לכבות את מנוע הקטנוע ולהניח את התיק על הקרקע, תוך שהם מזהירים אותו לא לזוז ולא לדבר, אחרת יפגעו בו. זאת עשו

הנאשם והאחרים בצוותא חדא, בכוונה להפחיד את המתלונן, וכדי לגנוב את התיק ולמנוע את התנגדות המתלונן לגניבתו.

6. המתלונן אשר חש סכנה, נעתר לדרישה והניח את התיק על הארץ. הנאשם והאחרים נטלו את התיק, והורו למתלונן להסתלק מהמקום ברגל, בלא להסתכל לאחור. הם נמלטו מהמקום יחד עם התיק. בהמשך, הנאשם הסתיר את הטלפונים הניידים בביתו. ביום 3.11.2021, טרם נעצר, ביקש הנאשם מאביו כי ידאג להעלימם. זאת, בכוונה למנוע או להכשיל הליך שיפוטי.

תסקירי שירות המבחן

7. לאחר הודאת הנאשם במיוחס לו כאמור לעיל ומתן הכרעת הדין, נערכו תסקירי שירות המבחן על אודות הנאשם. בתסקיר מיום 21.6.2022, עמד שירות המבחן על רקעו האישי והמשפחתי של הנאשם. בכלל זה צויין, כי הנאשם בן 21, רווק. טרם מעצרו התגורר בבית הוריו בחיפה. עבד כמדריך סוסים בחוות סוסים השייכת למשפחתו והשתתף בתכניות התנדבותיות שונות. הנאשם השלים 12 שנות לימוד והוא בעל תעודת בגרות חלקית. משפחת מוצאו מונה זוג הורים ושלושה ילדים (הנאשם הוא הבכור).

8. שירות המבחן ציין כי הנאשם שוהה במעצר בית, ופרט על אודות התרשמותו מחקירת המעצר שערך, וכן על שילובו של הנאשם בקבוצת עצורי בית. המשיך שירות המבחן ופרט כי בהתייחסו לביצוע העבירות דכאן, הנאשם לוקח אחריות חלקית על מעשיו. הנאשם מתאר כי היה שותף לביצוע השוד, אך תפקידו היה מצומצם ביחס לאחרים. עוד שיתף הנאשם את שירות המבחן כי הוא חש חרטה ובושה על מעשיו, וכי הוא מרגיש את כאב המתלונן והיה מעוניין לבקש את סליחתו.

9. מהאבחון שערך שירות המבחן בכל הנוגע לנאשם, התרשם הוא מאדם צעיר, ורבאלי, בעל דפוסי התנהגות ילדותיים. ללא דפוסי התנהגות עברייניים או אנטי-סוציאליים מושרשים באישיותו. מגיל צעיר מתמודד הנאשם עם מצוקות רגשיות. עוד התרשם שירות המבחן כי הנאשם טרם השלים את תהליך ההתבגרות, וכי כיום הוא עסוק בשאלות שייכות, גבריות והתמקמות מול קבוצת השווים. להערכת שירות המבחן, הנאשם מתקשה להתמודד עם מצבי דחק ונוטה להתנהגות אימפולסיבית ולא מווסתת. בצד זאת, הנאשם בעל יכולות וכישורים, שלאורך חייו פעל להתפרנס ולהתנדב; אדם אשר מבטא מוטיבציה פנימית לעריכת שינוי בחייו, ומגלה אמפתיה כנה כלפי פגיעת המתלונן. הנאשם השתלב בהליך טיפולי ראשוני במסגרת שירות המבחן, והוא מבטא נכונות להעמיק את ההתבוננות על מעשיו המכשילים.

10. שירות המבחן עמד על גורמי הסיכון להישנות ביצוע עבירות דומות על ידי הנאשם אל מול גורמי הסיכון לשיקום, והעריך, כי הסיכון להישנות עבירות אלימות מצד הנאשם הוא נמוך וברמת חומרה נמוכה. עם זאת, העריך שירות המבחן כי מצבים חברתיים בהם נתון הנאשם ללחץ מצד קבוצת השווים, עלולים להגביר את הסיכון להישנות התנהגות פורצת גבול. עוד פורט בתסקיר, כי הנאשם ביטא נכונות ומחויבות

להמשיך להשתלב בהליך טיפולי. בסופו של דבר, המליץ שירות המבחן בתסקיר האמור, על דחיית הדיון בעניינו של הנאשם, לתקופה של שלושה חודשים, דחייה במהלכה ייבחנו אפשרויות טיפוליות עבור הנאשם.

11. לאחר שנעתרתי לבקשת שירות המבחן, הוגש תסקיר מיום 21.9.2022. בגדרי תסקיר זה ציין שירות המבחן, כי בחלוף הזמן מאז ניתן התסקיר הקודם, הנאשם השלים את השתתפותו בקבוצת עצורי בית. מסיכום מנחות הקבוצה עולה, כי הנאשם נהג להגיע באיחור לחלק מן המפגשים, בעיקר בהתחלה. הנאשם נטה להפריד עצמו משאר חברי הקבוצה. עוד, ובין היתר, עלו מן הסיכום קשייו החברתיים של הנאשם במסגרת הקבוצה וקשייו בחיבורו לתחושותיו. באופן הדרגתי ולקראת הסוף, הנאשם החל לבטא באופן ראשוני התבוננות על דפוסיו החברתיים שבאו לידי ביטוי בקבוצה, ובנסיבות שהובילו למעצרו. בשיחה עם שירות המבחן, הנאשם תאר כי המפגשים הקבוצתיים תרמו לו רבות, וכי הוא חש שהצליח להיחשף ולהיפתח שם.

12. בהמשך, הנאשם שולב בקבוצת צעירים עוברי חוק במסגרת שירות המבחן. מנחות הקבוצה מסרו כי המרחב הקבוצתי מוכר ונוח לנאשם. השתתפותו פעילה ומשתפת. להערכתו, הנאשם עשוי להיתרם רבות מהשתלבותו בקבוצה, ונראה כי הוא בעל מוטיבציה גבוהה לכך. בשיחה שערך שירות המבחן עם הנאשם, ובהתייחסו לעבירות דכאן, תאר הנאשם כי הוא מבין את השפעת הסביבה החברתית על תהליכי קבלת ההחלטות בחייו, וכי הוא מעוניין להמשיך ולהעמיק בעניין בחינת השיקולים אשר הביאוהו למעורבות הנוכחית בפלילים.

לבסוף, לאור חומרת העבירות ויכולתו הראשונית של הנאשם בזיהוי הכשלים בהתנהגותו, נותר שירות המבחן בספק באשר ליכולת הנאשם להיתרם מהליך טיפולי משמעותי.

13. בתום דחייה נוספת אשר נועדה לשם מיצוי ההליך השיקומי, הונח לפניי תסקיר שירות המבחן מיום 1.1.2023. בתסקיר זה פורט, כי מדיווח מנחות קבוצת צעירים עוברי חוק במסגרת שירות המבחן, עולה כי הנאשם הגיע ל-11 מתוך 13 מפגשים. השתתפותו במפגשים דומיננטית. הנאשם הצליח להתבטא ולשתף מעולמו, אך מן העבר השני התקשה הוא להקשיב לחברי הקבוצה ולהתמודד עם הביקורת מצדם. בנוסף, הנאשם עדיין מתקשה להתחבר למניעים אשר הובילו למעורבותו בפלילים. להערכת מנחות הקבוצה, הליך קבוצתי ממושך עשוי להועיל לנאשם בשיקוף התנהלותו בחיי היומיום.

בהמשך התסקיר, פרט שירות המבחן את העולה מתוך שיחה שהוא ערך עם הנאשם. לבסוף, ציין שירות המבחן כי התרשם משיתוף פעולה מצד הנאשם בהליך הטיפול במסגרת שתי הקבוצות בהן הוא שולב. בנוסף, התרשם שירות המבחן כי הנאשם מצליח לשתף מעולמו בקבוצה, וכי הוא שומר על תנאי הקבוצה. להערכת שירות המבחן, המשך הליך טיפולי עשוי לתרום לבחינת התנהלותו החברתית בעת ביצוע העבירות מושא עניינו. מקור קשייו של הנאשם לקבל משוב וביקורת חיצונית מצד חברי הקבוצה, כך התרשם שירות המבחן, במנגנוני הגנה ובהיעדר הצבת גבולות מצד מערכות התמיכה בחייו.

14. לבסוף, בלא שהתעלם שירות המבחן מחומרת העבירות בהן הורשע הנאשם, המליץ הוא להעדיף את הפן השיקומי, כך שיוטל על הנאשם צו מבחן למשך 18 חודשים. בתקופה זו, כך ציין שירות המבחן, ימשיך הנאשם בהליך הטיפול במסגרת שירות המבחן, ושירות המבחן אף יבחן מענים טיפוליים נוספים עבור הנאשם. היה ושירות המבחן יתרשם מהיעדר שיתוף פעולה מאת הנאשם במהלך תקופת המבחן, יפעל הוא לפנות ולעדכן בדבר את בית המשפט.

בנוסף, ונוכח חומרת העבירות, המליץ שירות המבחן כי תוטל על הנאשם ענישה מרתיעה ומציבת גבול בדמות עבודות שירות, מאסר על תנאי, וכן פיצוי. ענישה זו על פי הערכת שירות המבחן, עשויה להפגיש את הנאשם עם חומרת מעשיו, ולסייע בפיתוח אחריות אישית ובקבלת סמכות חיצונית.

חוות דעת הממונה על עבודות שירות

15. לאחר שניתן התסקיר השלישי בעניינו של הנאשם, ומשהצדדים טענו לפניי בעניין ההפנייה אל הממונה, הוריתי על הגשת חוות דעתו של הממונה על עבודות שירות (להלן: "**הממונה**"). זאת, בלא שיהא בכך כדי לחוות דעה באשר לגזר הדין שיוטל על הנאשם.

בחוות דעתו מיום 9.2.2023, מצא הממונה את הנאשם מתאים לעבודות שירות במגבלות. עוד צוין בחוות הדעת, כי הנאשם הסכים לריצוי מאסרו בדרך של עבודות שירות, והממונה המליץ על הצבתו במרכז קהילתי קהילת הדר בחיפה.

טיעוני הצדדים לעונש

16. בדיון מיום 23.2.2023, העלו הצדדים טיעוניהם לעונש בעל פה. במהלך טיעוניה, הגישה המאשימה גם טיעון כתוב. במסגרת ראיות ההגנה לעונש, הובאו לעדות דודו של הנאשם מצד האב, מר נשאת אבו דאהש (להלן: "**נשאת**"), וכן דודו של אביו מצד האם, מר כאמל אבו דאהש (להלן: "**כאמל**"). עוד הגישה ההגנה גיליון ציונים של הנאשם, מסמך מאת מנהל מחלקת רווחה במועצה המקומית פרדיס בדבר אופיו של הנאשם והתנדבות בה השתתף, וכן מסמך מאת ראש המועצה המקומית פרדיס בדבר פעילותו והתנדבותו של הנאשם.

17. המאשימה עמדה בטיעוניה על הערכים החברתיים המרכזיים אשר נפגעו כתוצאה ממעשיו של הנאשם, והם פגיעה בבטחונו האישי, בקניינו ובכבודו של קורבן עבירת השוד, וכן פגיעה פוטנציאלית בשלמות גופו. מדובר לטענתה, בפגיעה קשה ומהותית. עוד עמדה המאשימה על חומרתן של עבירות השוד, וודאי אלו המבוצעות בנסיבות מחמירות, ועל הענישה המחמירה שיש להשית בגין ביצוען.

בהמשך טיעוניה, עמדה המאשימה על הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, והן, בין היתר, כי מעשי הנאשם מלמדים על תכנון מוקדם יחד עם אחרים והטמנת מלכודת למתלונן. כמו כן, ארעה פגיעה חמורה - נשדד סכום של ₪ 2,000 השייך למעסיקו של המתלונן, וכן רכוש אישי של המתלונן (טלפונים ניידים), ואף "עולה מעובדות כתב האישום המתוקן, כי מעשי הנאשם גרמו לנזקים נפשיים לנשדד עצמו, שכן אין ספק כי אירועים מסוג זה משאירים בנשדדים צלקת נפשית וטראומה עתידית". בנוסף, נטען כי מדובר בשוד שבוצע על ידי שלושה בצוותא, תוך איומים באמצעות כלים הנחזים להיות אקדחים וגז מדמיע; סיטואציה אשר יכולה להוביל לתוצאה חמורה בהרבה. המאשימה עמדה גם על יכולתו של הנאשם להבין את אשר עשה ולהימנע מביצוע המעשים, ועל כי הנאשם ביצע עבירה נוספת של שיבוש מהלכי משפט.

18. המאשימה טענה עוד, כי אופי המעשים מעיד עד כמה היה הנאשם חדור מטרה להשיג את הכסף בצורה לא חוקית; על כי הוא קר רוח, אינו בוחל באמצעים, משולל רסן ונעדר מורא מפני הדין. המאשימה הפנתה לפסיקה על מנת ללמד על מדיניות הענישה הנוהגת, ועתרה לקבוע מתחם עונש הולם הנע בין 3 ל-6 שנות מאסר בפועל.

בבחינת הנסיבות אשר אינן קשורות בביצוע העבירה, המאשימה עמדה על כי הנאשם נעדר עבר פלילי והתקבל בעניינו תסקיר חיובי, כך שיש לגזור את עונש המאסר בפועל ברף התחתון של המתחם, לצד מאסר מותנה מרתיע, קנס ופיצוי משמעותי למתלונן. יוער, כי לעומת זאת, בטיעוניה בעל פה, עתרה המאשימה דווקא למקם את עונש המאסר ברף העליון של המתחם המוצע על ידה.

המאשימה טענה עוד והסבירה, כי לא ניתן לקבוע על סמך תסקירי שירות המבחן קיומו של סיכוי ממשי כי הנאשם ישתקם, בהיותו מצוי בשלב ראשוני של הטיפול, ועל כן אין מקום לחרוג ממתחם העונש ההולם. כך, גם בשים לב לחומרת המעשים המחייבים ענישה מחמירה ומרתיעה.

19. ההגנה טענה, כי טיעון המאשימה "מנותק מהמציאות". לטענת הסנגור, כתב האישום המתוקן כלל תיקון מהותי. תיקון אחד הוא "בגלל חומר הראיות", ומדובר בשני כלים הנחזים להיות נשק. התיקון השני נוגע לכך שהמתלונן חש סכנה ולא סכנת חיים. עוד נטען, כי יש להביא בחשבון כי הנאשם הודה כבר בפתח משפטו, ובכך חסך הוא זמן שיפוטי יקר. כמו כן, הנאשם הביע צער וחרטה אמיתיים. בנוסף, הניסוח של כתב האישום המתוקן הוא ברבים מכיוון שאין לדעת מה חלקו של כל אחד מהמעורבים.

האירוע בו הודה הוא אירוע חריג בחייו של הנאשם, הנעדר כל עבר פלילי ואשר נוהג להתנדב. עוד נטען כי הנאשם היה נתון במעצר מאחורי סורג ובריח משך שלושה חודשים לערך, ואחר כך באיזוק בתנאים מגבילים למעלה משלושה עשר חודשים. הסנגור הפנה לאמור בתסקירי שירות המבחן; טען כי הנאשם נזקק להמשך טיפול, ועתר לאמץ את המלצת שירות המבחן. הסנגור הפנה אף הוא לשורה של פסיקה, תוך שנטען כי אומץ שם הפן השיקומי ונקבעו עונשי מאסר לריצוי בעבודות שירות.

דבר הנאשם

20. לקראת חתימת הדיון אמר הנאשם את דברו, וכך צוינו הדברים בפרוטוקול הדיון: "... אני מודה ויודע שטעיתי, כלפי עצמי, הוריי וכלפי כל אלה שתמכו בי מאז שהייתי ילד קטן. אני כל הזמן הייתי פעיל ופעלתי במסגרת שונות כגון תומך ותורם בנוער העובד, השומר הצעיר, נוער בסיכון. אני אדם ללא עבירות ואף פעם לא היו לי עבירות תמיד הייתי דוגמא ומופת לאחרים. טעיתי ואני מצטער ומתחרט על הטעות שאני יודע שעשיתי. הייתי במעצר בית שנה וחודשיים. בזמן המעצר בית לא היה קל אבל התקופה הזאת נתנה לי לחשוב איך אני יכול לתקן ואיך אוכל להתקדם בחיים שלי. נרשמתי במכללת אונו כדי להמשיך בלימודי, חשבתי ללמוד משפטים, חשבתי איך להתקדם בחיים עם בת הזוג שלי ולכן התארסנו, אני מאמין בדבר אחד, שלכל אדם בחיים יש הזדמנות אחת שאם ידע לנצל אותה הוא יצליח בחייו. אני יודע שטעיתי ומבקש לתת לי את ההזדמנות הזאת ואני יודע, כמו שמי שמכיר אותי יודע, שאם אקבל את ההזדמנות הזאת אני אדע לקבל אותה ולהצליח בחיי. תודה".

דין והכרעה

21. העיקרון המנחה בגזירת הדין הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת העבירה בנסיבותיה ומידת אשמו של הנאשם העומד לדין, לבין סוג העונש שיוטל עליו ומידתו.

בעת קביעת מתחם עונש הולם למעשה עבירה שביצע נאשם, על בית המשפט להתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

משנקבע מתחם העונש ההולם, על בית המשפט לאתר את העונש המתאים לנאשם בגבולות המתחם שנקבע, תוך התייחסות לנסיבות אשר אינן קשורות בביצוע העבירה. בית המשפט יכול לחרוג ממתחם העונש, הן לקולא - משיקולי שיקום, והן לחומרה - משיקולי הגנה על שלום הציבור.

מתחם העונש ההולם

22. בבואי לקבוע את מתחם העונש ההולם, יש לעמוד תחילה על הערכים החברתיים המוגנים אשר נפגעו כתוצאה מהעבירות שביצע הנאשם, וכן על מידת הפגיעה בערכים אלו.

המעשים שביצע הנאשם יחד עם האחרים, גרמו לפגיעה אשר אינה מבוטלת כלל ועיקר בשורה של ערכים חברתיים, ובראשם הגנה על שלום הציבור ובטחונו. באופן פרטני, פגעו המעשים במתלונן אשר פעל לרווחת האוכלוסיה והעניק שירות גם בשעות המאוחרות של היממה, שעה שעבד אותה העת

במסעדה וסיפק לנאשם ולאחרים את משלוח האוכל שהוזמן על ידם. בדרך הילוכם, ערערו הנאשם והאחרים את תחושת הביטחון האישי השוררת בציבור וגרמו אף לפגיעה בערך החברתי של הגנה על הקניין, שעה שנגנב התיק אשר הכיל כסף מזומן ושני טלפונים ניידים. אם לא די בכך, הנאשם (הפעם לבדו) הסתיר את הטלפונים הניידים בביתו, ובטרם נעצר, ביקש מאביו להעלימם. בכך נפגע הערך החברתי של הגנה על שלטון החוק ופעולתם הסדירה והתקינה של מי אשר אמונים על כך.

השוד אמנם לא לווה באלימות פיזית ישירה כלפי המתלונן. אולם, שוד כשלעצמו, וודאי כשהוא מבוצע על ידי מספר אנשים בצוותא חדא ובאמצעות כלים הנחזים להיות כלי נשק כבענייננו, הוא מעשה בעל חומרה מרובה, ואין להסכין כי מעשים כגון דא יארעו בחברה, כדרך להשגת "כסף קל". כמו כן, אירוע שוד, אפילו יהא הוא מתוכנן לפרטי פרטים, לא ניתן לחזות את סופו מראש. זאת, מחמת שמעורב בו גם קורבן העבירה, אשר על התנהגותו בסיטואציה לא ניתן לעמוד מראש. נקל לשער סיומת אחרת לאירוע מושא ענייננו, לו המתלונן היה מתנגד למעשים ולא היה נענה לדרישתם של הנאשם והאחרים להניח את התיק ולהסתלק מן המקום בלא להביט לאחור.

23. בית המשפט העליון עמד פעמים רבות על חומרתה הרבה של עבירת השוד, על הפגיעה שהיא מסבה, וכן על הענישה הראויה כי תושט על מבצע עבירה זו. ראו על כך, ע"פ 1222/22 **מדינת ישראל נ' נאצר**, פסקה 11 (23.6.2022) (להלן: "**עניין נאצר**");

"חומרתה של עבירת השוד נעוצה בפגיעה בכבודו, גופו וקניינו של הקרבן, לצד פגיעה בתחושת הביטחון הציבורית, אשר רווחתו מתערערת משכנת השוד אורבת לכל. בשל החומרה האמורה, מדיניות הענישה הנוהגת ביחס לעבירת שוד כוללת עונשי מאסר מאחורי סורג ובריה, זאת גם במקרים בהם מדובר בעבירה חד פעמית שבוצעה באופן 'ספונטאני' ואשר לא מתלווה לה פגיעה פיזית משמעותית בקרבן השוד..."

על עבירת השוד וחומרתה ראו עוד דבריו של בית המשפט העליון זה מכבר, בע"פ 3907/10 **נעאמנה נ' מדינת ישראל**, פסקה 5 (23.3.2011):

"עבירת השוד היא מן הותיקות שבעבירות הפליליות. מימי קדם ועד ימינו, רבו האנשים שערכו בינם לבין עצמם חשבון של סיכויי ההצלחה מול הסיכונים הכרוכים, ונענו לפיתוי הכספי הכרוך באירוע אלים קצר טווח. כנגד פיתוי זה, נאלצה כל חברה אנושית למצוא את הדרכים להיאבק נגד הפגיעה החמורה בה וביחידה. חומרתה של עבירה זו כלפי הפרט מורכבת משני נדבכים משתלבים. האחד, הפגיעה בקניינו של קורבן השוד, ובמקרה דנן - פדיון עמל יומו של בעל עסק זעיר, המיועד לזון את בני ביתו. והשני, הממד הפוגעני, האלים והמאיים. גם אם יקבל קורבן השוד את כל רכושו בחזרה בלא פגע, לא במהרה יחלימו צלקותיו הנפשיות".

24. כמצוין לעיל, בעת קביעת מתחם העונש ההולם, על בית המשפט ליתן דעתו **למדיניות הענישה הנוהגת**. זו הדגישה כאמור את הצורך בהשתתפות ענישה משמעותית על המבצע עבירת שוד, תוך שמנעד הענישה רחב נוכח השוני הרב בין מעשי השוד השונים ומידת חומרתם.

בעניין זה של השונות בין מעשי השוד והמנעד הרחב של הענישה, אפנה לדבריו של כב' השופט א' רובינשטיין בע"פ 4841/13 **ספי נ' מדינת ישראל**, פסקה יא (6.2.2014), כדלקמן:

"באשר לקביעת מתחם העונש ההולם - כנודע, לובשת עבירת השוד פנים וצורות רבות וקביעת מתחמי הענישה ההולמים בגינה מגוונת; אך פטור בלא כלום אי אפשר (**בבלי, חולין** כז ע"ב), ואת המסגרת קבע כמובן המחוקק בקביעת 'תג העונש' לעבירה זו - אין זה דיון של עבירה שנעברה תוך פגיעה פיסית אלימה לעבירה שבוצעה על דרך הפחדה בלבד; אין זה דיון של עבירה שנעברה לאחר תכנון והכנה מוקדמים לעבירה אקראית-ספונטנית; אין זה דיון של עבירה שנעברה בחבורה לדינה של עבירת אדם יחיד; אין זה דיון של עבירה שנעשתה תוך שימוש בנשק, חם או קר, לעבירה שנעשתה ללא שימוש בנשק; אין זה דיון של עבירה חד פעמית למסכת שיטתית של עבירות...".

בכגון דא, "מידת הפגיעה בערכים החברתיים, וכך גם מדיניות הענישה הנוהגת, תלויים, אפוא, בנסיבותיו הקונקרטיות של מעשה השוד וחומרתו. מכאן **החשיבות היתרה** בבחינת כל מעשה שוד ושוד לגופו..." (ע"פ 772/13 **יחיא נ' מדינת ישראל**), פסקה 10 (29.6.2014)).

25. לאחר שאמרתי זאת, אסקור להלן מספר פסקי דין, המבטאים את מדיניות הענישה הנוהגת, ממנה יש להקיש לענייננו, ואשר בין היתר על יסודה ייקבע מתחם העונש ההולם במקרה דכאן. סקירה זו תכלול גם חלק מפסקי הדין אליהם הפנו הצדדים בטיעוניהם לעונש;

ע"פ 4001/22 **פלוני נ' מדינת ישראל** (15.11.2022) - פסק דין אליו הפנתה המאשימה. המערער הורשע בביצוע עבירות של שוד בנסיבות מחמירות, כליאת שווא, שיבוש מהלכי משפט (שתי עבירות), וכן הפרת הוראה חוקית. על פי המתואר, המערער שהה בבני ברק, בניגוד לצו הרחקה. הוא הבחין במתלוננת אשר זכתה בסכום של כ- 5,000 ₪ בהגרלה של מפעל הפיס. המערער חטף את ארנקה של המתלוננת וגרם לנפילתה ולחבלתה. המערער נמלט עם הארנק, נכנס לאחת הדירות בבניין מגורים ונעל את דלתה מבפנים על יושביה. משהגיעו כוחות המשטרה, המערער עלה לגג, איים כי ישים קץ לחייו והשליך מסמכים ששדד מהמתלוננת. בית המשפט המחוזי קבע מתחם הנע בין 50 ל-85 חודשי מאסר, וגזר על המערער 5.5 שנות מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים. בית המשפט העליון, בנסיבותיו המורכבות והמיוחדות של המערער, הקל בעונשו והעמידו על 5 שנות מאסר בפועל.

עניין נאצר - המשיבים הורשעו בביצוע עבירות של שוד בנסיבות מחמירות, פירוק רכב, וכן שינוי זהות

של רכב או של חלק של רכב. בקצרה יפורט, כי המשיב 1 ואחיו קשרו קשר לתקוף את המתלונן ולגנוב ממנו כספים בעת הגעתו למחסן עבודתו. הם צרפו את המשיב 2 ותכננו לבצע את השוד יחד עמו. המשיבים אשר הבחינו במתלונן נכנס עם רכבו לחניית המחסן, יצאו מרכבם כשמסכות על פניהם, גז מדמיע ואקדח דמה בידו של המשיב 1, ומקל בידו של המשיב 2. הם תקפו את המתלונן אשר אחז בשקית שחורה המכילה כסף מזומן והמחאות - המשיב 1 ריסס גז מדמיע והמשיב 2 הכה את המתלונן במקל וחטף מידיו את השקית. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הנע בין 8 חודשי מאסר, לרבות בעבודות שירות, לבין 3 שנות מאסר בפועל. לבסוף, ותוך שנתן בית המשפט המחוזי משקל של ממש לעונש שנגזר על אחיו של משיב 1 שהורשע בעבירה קלה בחומרתה, הגם שחלקו של זה בתכנון השוד רב יותר מחלקם של המשיבים, השית הוא על המשיבים 8 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, לצד עונשים נלווים. בית המשפט העליון החמיר בעונשם של המשיבים, כך שעונש המאסר בפועל הועמד על 18 חודשים.

ע"פ 6300/21 **תורג'מן נ' מדינת ישראל** (23.2.2022) - המערער הורשע בביצוע עבירת שוד בנסיבות מחמירות. על פי המתואר, המערער הצטייד יחד עם בת זוגו בכלי נשק הנחזים להיות אמיתיים. השניים נכנסו לסופרמרקט כשהם רעולי פנים. המערער פנה אל הקופאית, שלף את הכלי הנחזה להיות אקדח והורה כי תעביר לידיו את הכסף מן הקופה. בני הזוג יצאו מהמקום, ואחריהם המתלונן שהחזיק אקדח ברישיון. הוא דרך את האקדח וקרא למערער לעצור. המערער כיוון כלפי המתלונן את החפץ שנחזה להיות אקדח, וזה האחרון ירה במערער אשר נפצע קשה. בית המשפט המחוזי קבע מתחם הנע בין 18 ל-48 חודשי מאסר בפועל, וגזר על המערער 18 חודשי מאסר בפועל. כן הופעל תנאי בן 6 חודשי מאסר, חציו במצטבר. זאת לצד ענישה נלוות. הערעור נדחה.

ע"פ 5608/19 **אזברגה נ' מדינת ישראל** (9.1.2020) - המערער הורשע בביצוע שוד בנסיבות מחמירות. המערער פגש בקורבן העבירה, יליד 1957 הסובל מקושי בהליכה, בקיוסק. זאת משביקש קורבן העבירה מהמערער בסוברו כי הוא עובד בקיוסק, לפרוט שטר כסף מחבילת שטרות שהחזיק בכיסו. המערער עקב אחרי קורבן העבירה, לרבות כשעלה על מטרונית לכיוון ביתו. משנכנס קורבן העבירה לבניין, התנפל עליו המערער מאחור, חנק אותו, הפילו ארצה, תקף אותו באגרופים לפניו ובברכיה, נשך אותו בידו, שלף מכיס מכנסיו סך של 2,600 ₪ ונמלט מהמקום. בית המשפט המחוזי קבע מתחם הנע בין 24 ל-48 חודשי מאסר, וגזר על המערער 30 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים. לאחר שבית המשפט העליון הציע למערער לשקול האם הוא עומד על ערעורו, הלה ביקש לחזור בו מן הערעור, והערעור נדחה.

ע"פ 8271/17 **מדינת ישראל נ' אבו גליון** (30.1.2018) - המשיב הורשע בעבירות של קשירת קשר לפשע ושוד בנסיבות מחמירות. על פי המתואר, המשיב קשר קשר עם אחר לשדוד טלפונים ניידים מידיהם של צעירים. לשם כך, המשיב הצטייד בחפץ דמוי אקדח, והאחר הצטייד באקדח. המשיב והאחר הבחינו בשני המתלוננים. המשיב ניגש לאחד מהם, והאחר ירה באוויר. המשיב איים על המתלונן באמצעות החפץ ודרש ממנו את הטלפון הנייד. המתלונן סרב, והמשיב דחף אותו ונטל את הטלפון. האחר נטל ממתלונן קטין את הטלפון שבידו. המשיב והאחר נמלטו מהמקום, כשהאחר יורה ירייה נוספת באוויר. בית המשפט המחוזי קבע מתחם הנע בין 15 ל-40 חודשי מאסר בפועל; השית על המשיב 23 חודשי מאסר בפועל, וכן הורה על הפעלת מאסר מותנה של 10

חודשים, באופן שחמישה חודשים ירוצו במצטבר. בית המשפט העליון החמיר בעונשו של המשיב, כך שעונש המאסר יעמוד על 31 חודשים, יחד עם המאסר המותנה שהופעל על ידי בית המשפט המחוזי - 36 חודשי מאסר בפועל.

ע"פ 1615/17 **עבידת נ' מדינת ישראל** (6.9.2017) - ערעורו של עבידת נדחה, לאחר שבית המשפט העליון הציע לשקול האם הוא עומד על ערעורו, והלה הודיע כי אין הוא עומד על הערעור. בבית המשפט המחוזי, עבידת ונאשם נוסף, הורשעו בביצוע עבירת שוד בנסיבות מחמירות. על פי המתואר, בשעה 01:00 המתלוננת ילידת 1996, יצאה את מקום עבודתה בדרכה לביתה. לאחר שחלפה על פני השניים, הנאשם הנוסף משך בחוזקה את תיקה, והמתלוננת נפלה ונחבטה בקרקע. השניים תפסו את המתלוננת ומשכו אותה, תוך שהם בועטים בגבה ומנסים לחטוף ממנה בכוח את התיק. בהמשך, ולאחר שהם לא הצליחו לקחת את התיק, המערער לקח את הטלפון הנייד שלה, והשניים נמלטו. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם הנע בין 1 ל-3 שנות מאסר בפועל, והשית על כל אחד מהשניים 16 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים.

ע"פ 1178/14 **מדינת ישראל נ' מיכלאשוילי** (23.6.2014) - פסק דין אליו הפנתה המאשימה. המשיב הורשע בעבירות הבאות: קשירת קשר לפשע, שוד בנסיבות מחמירות, שינוי זהות של רכב, נהיגה ללא ביטוח, וכן נהיגה ללא רישיון רכב תקף. על פי המתואר, לאחר תכנון מוקדם הגיע המשיב עם אחר כשהם רכובים על אופנועים לחנות תכשיטים על מנת לבצע שוד (המשיב חיבר לאופנוע שבבעלותו לוחית רישוי גנובה). האחר כיוון לעבר בעל החנות אקדח צעצוע, והמשיב החל לרוקן את מגשי התכשיטים. בהמשך, התפתח מאבק בין בעל החנות לאחר, אשר הכה בראשו של בעל החנות באמצעות אקדח הצעצוע עד שנשבר, וגרם לפציעתו. כשניסו המשיב והאחר לנסו, רצו בעל החנות ועוברי אורח לעברם, הפילו את המשיב מהאופנוע וריתקו אותו. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הנע בין 6 חודשי עבודות שירות ל-50 חודשי מאסר, וגזר על המשיב 40 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית. בית המשפט העליון קבע מתחם עונש של 3 עד 6 שנות מאסר, והעמיד את עונש מאסרו של המשיב על 52 חודשים בפועל. יוער, כי בפסק דינו עמד בית המשפט העליון, בין היתר, על כי למשיב עבר פלילי לרבות הרשעה זה מקרוב בעבירת שוד בנסיבות מחמירות.

ת"פ (מחוזי חיפה) 64325-02-20 **מדינת ישראל נ' בדראן** (26.11.2000) - פסק דין אליו הפנתה ההגנה. הנאשם 1 באותה פרשה הורשע בביצוע עבירת שוד בנסיבות מחמירות. על פי המתואר, שני הנאשמים באותה הפרשה קשרו קשר לשדוד מאפיה. הם הצטיידו בכלי הנחזה להיות אקדח ובכפפות והגיעו אל המאפיה כשפניהם מכוסות. נאשם 1 נכנס למאפיה עם הכלי שלוף, דרך אותו והורה ללקוחות לזוז הצידה. הוא ניגש אל הקופאית והורה לה לפתוח את הקופה. זאת, בעוד נאשם 2 נותר מחוץ למאפיה כדי לאבטח את השוד. נאשם 1 נטל סכום כסף מהקופה ונמלט. בית המשפט המחוזי קבע מתחם הנע בין 18 ל-40 חודשי מאסר בפועל. לבסוף, משיקולי שיקום, השית בית המשפט המחוזי על אותו נאשם 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, צו מבחן למשך 18 חודשים, וכן עונשים נלווים.

ת"פ (מחוזי חיפה) 50508-06-18 **מדינת ישראל נ' חושיה** (10.3.2019) - פסק דין אליו הפנתה ההגנה. הנאשמים הורשעו בביצוע עבירות של שוד בנסיבות מחמירות, וכן סחיטה באיומים. על פי

המתואר, לנאשמים היה סכסוך כספי עם מעבידם. הם החליטו לשדוד רכב המשמש את המעביד לביצוע משלוחים ואשר נהג בו אדם אחר. הנאשמים פגשו את האחר כשהם רעולי פנים ומצויידים בכלי הנחזה להיות אקדח. נאשם 1 כיוון את הכלי לראשו של האחר והורה לו לצאת מהרכב. משיצא זה האחרון מן הרכב, נכנס נאשם 2 אל הרכב ונסע מהמקום. המעביד אשר ידע על מקום הימצאות הרכב, שלח את אחיו אשר נפגש עם הנאשמים וביקש כי ישיבו את הרכב. נאשם 1 וקרובי משפחתו איימו על אחיו של המעביד, כי אם המעביד לא ישלם לנאשמים 12,000 ₪ הרכב לא יוחזר. המעביד שילם לנאשמים את הסכום המבוקש והרכב הוחזר לידי. בית המשפט המחוזי קבע מתחם הנע בין 24 ל-48 חודשי מאסר בפועל. לבסוף, משיקולי שיקום, גזר בית המשפט המחוזי על כל אחד מהנאשמים 6 חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות, צו מבחן, וכן מאסר על תנאי.

עד כאן סקירת הפסיקה.

26. בכל הנוגע **לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה**, יש להביא בחשבון כי לא מדובר באירוע ספונטאני, אלא בשוד אשר לשם ביצועו חברו יחד מספר אנשים, ואשר קדם לו תכנון. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, הנאשם קשר קשר יחד עם שניים אחרים שזהותם אינה ידועה לשדוד שליח של המסעדה. לשם כך, התקשרו השלושה אל המסעדה והזמינו משלוח. הם המתינו לשליח (המתלונן) כששניים מהם מצויידים בכלים הנחזים להיות כלי נשק והשלישי מצוייד בגז מדמיע. תוך שהשלושה מזהירים את המתלונן שלא ידבר או יזוז לבל ייפגע, דרשו הם ממנו להניח את התיק על הקרקע. משהמתלונן עשה כן, נטלו השלושה את התיק על תכולתו.

בצד זאת, ובלא להקל ראש בשוד אשר מבוצע על ידי מספר אנשים גם יחד, יש ליתן את הדעת על כי במהלך השוד לא בוצע שימוש באלימות פיזית כלפי המתלונן, כפי שקורה לא אחת באירועים ממין אלו. בהתאם, הנזק אשר נגרם למתלונן אינו נזק פיזי אלא בעיקר נזק ממון - שני טלפונים ניידים, וכן 2,000 ₪ במזומן. חלק מנזק הממון נגרם ככל הנראה למעסיקו של המתלונן, שכן על פי טענת המאשימה, סכום הכסף אשר נגנב היה שייך למעסיק.

בנוסף, יש ליתן את הדעת על הנזק הנפשי העלול להיגרם לקורבן עבירת שוד, הנתון תחת איום, וודאי בענייננו שעה שהמתלונן ניצב מול שלושה אחרים המצויידים בשני כלים הנחזים להיות כלי נשק, בשעת לילה מאוחרת, באזור השדות. נקל לשער את הפחד והבעתה שאחזו במתלונן שנקלע לאירוע השוד; אירוע אשר לא אחת נותן אותותיו על נפשו של הקורבן ועלול להותיר בו משקעים ארוכי טווח. אולם, בעוד המאשימה טענה כי " ... מעשי הנאשם גרמו לנזקים נפשיים לנשדד עצמו ...", לא הובאה לפני כל ראיה בעניין זה. כתב האישום המתוקן אינו כולל פרטים בנוגע לנזק נפשי; המתלונן לא הובא לעדות במסגרת הטיעונים לעונש, וכן לא הוגשו מסמכים שונים שיכולים להעיד על כך.

זאת ועוד, במהלך השוד ולשם ביצועו, השתמשו הנאשם והאחרים בשני כלים הנחזים להיות כלי נשק. שימוש זה, כך יש להניח, הגביר את הרתיעה והאיום שחש המתלונן בעת האירוע, אך משלא נטען כי אכן

מדובר בכלי נשק אשר סוגל לירות כדור שבכוחו להמית אדם, הרי שפוטנציאל הנזק פוחת באחת, מחמת שהסיכוי כי האירוע יסתיים בקטילת חיים נמוך יותר שעה שמבצעי השוד לא היו מצויידים בנשק חם, אף לא בנשק קר.

על אלו יש להוסיף את מעשיו של הנאשם בהסתרת הטלפונים הניידים אשר נגנבו ובקשתו מאביו כי יעלימם.

27. על רקע נסיבות ביצוע העבירות, הערכים החברתיים אשר נפגעו מביצוען ומידת הפגיעה בערכים אלו, כמו גם מדיניות הענישה הנוהגת, מצאתי לקבוע כי מתחם העונש ההולם **נע בין 18 חודשי מאסר בפועל לבין 44 חודשי מאסר בפועל**, לצד עונשים נלווים.

משנקבע מתחם העונש ההולם, נעבור לבחון את העונש הראוי והמתאים כי ייגזר על הנאשם. האם יהא זה עונש המצוי בתוככי המתחם, או שמא יש מקום לחרוג מן המתחם משיקולי שיקום?

העונש המתאים לנאשם

28. בהינתן **הנסיבות אשר אינן קשורות בביצוע העבירות**, עליהן אעמוד בהמשך, ממילא היה מקום להשית על הנאשם עונש בתחתית המתחם. אולם בכך לא סגי. הנאשם מצוי בהליך שיקומי, תחת עינו הפקוחה של שירות המבחן זה מספר חודשים. אף אם בהליך השיקום קיים קושי, המגמה הכללית היא חיובית. הנאשם עבר כבר דרך לא מבוטלת המצביעה על כי קיים סיכוי של ממש כי הוא ישתקם. שיקום זה יהא בו להפחית ולמתן עוד יותר את הסיכון להישנות עבירות אלימות מצד הנאשם; סיכון אשר הוערך כנמוך כבר בתסקיר הראשון שנערך בעניינו. שיקולי השיקום, מצדיקים בעניינו, סטייה ממתחם העונש ההולם שנקבע לעיל, אך מהי מידת הסטייה?

שירות המבחן המליץ על העמדתו של הנאשם במבחן למשך שנה וחצי. זאת, לצד ענישה מרתיעה ומציבת גבולות של מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות, וכן מאסר מותנה ופיצוי למתלונן. בלא שנעלם מעיני הפער הקיים בין קו הגבול התחתון של מתחם העונש ההולם שזה עתה נקבע, לבין קו הגבול העליון של עונש המאסר שניתן לגזור תוך הוראה כי הוא ירוצה בעבודות שירות, ולא בלי לבטים, החלטתי לאמץ את המלצת שירות המבחן. עשיתי כן, על מנת ליתן בידי הנאשם את האפשרות למצות ולהשלים את ההליך השיקומי בו הוא מצוי, בתקווה שזה יניאו מלבצע התנהגות המנוגדת לחוק בעתיד. ואפרט;

29. בכל הנוגע לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, יש ליתן משקל נכבד להודאתו של הנאשם בעובדות המיוחסות לו בכתב האישום המתוקן, ולעיתוי בו ניתנה הודאה זו. ההודאה נמסרה מפי הנאשם עוד טרם השיב הוא לכתב האישום שהוגש נגדו, וממילא לפני שהחל שלב שמיעת הראיות במשפטו.

הודאה זו, במיוחד בשלב בו היא ניתנה, הביאה לחיסכון רב בזמן שיפוטי, ואף ייתרה את הצורך כי המתלונן יתייצב על דוכן העדים וישחזר את רגעי האירוע.

עוד נתתי דעתי לדבריו של הנאשם לפניי בישיבת הטיעונים לעונש, במסגרתם הביע הוא צער וחרטה על מעשיו, אשר התרשמתי מכנותם ומאמיתותם. משקל ניכר יש ליתן גם לגילו הצעיר של הנאשם, אשר היה בן עשרים לערך בעת ביצוע המעשים. כמו כן, יש להביא בחשבון כי לחובת הנאשם לא רשומות הרשעות קודמות בפלילים.

לא נעלמו מעיני גם העדויות והראיות הכתובות שהובאו לתמיכה בנאשם. נשאת ציין בעדותו, כי הוא מנהל בית הספר התיכון אל-נג'אח בחיפה, וכן ממונה על החברה הערבית ברשת המתנ"סים. בעדותו ציין, כי הוא מתכוון שהנאשם "ימשיך גם לעבר תעודת בגרות חסרים לו שני מקצועות...", וכי בדעתו לקחת את הנאשם "כפרויקט". כאמל ציין בעדותו כי הוא בעל משרד פרסום, וכי הוא מוכן להעסיק את הנאשם בחברתו מחמת שהוא מאמין כי לנאשם יש "פוטנציאל מאוד גדול, בחור מוכשר, אוהב לתרום". השניים אף העידו על היכרותם את הנאשם, על אופיו הטוב ועל רוח הנתינה שלו. עוד הונחו לפניי גיליון ציונים של הנאשם, וכן מסמכים מאת המועצה המקומית פרדיס, אחד מהם בחתימת ראש המועצה, אשר בעיקרו של דבר מעידים על התנדבותו של הנאשם.

30. צבר שיקולים אלו, הפועל כולו לזכות הנאשם, יש בו כאמור ממילא להציב את עונשו של הנאשם על הרף התחתון של מתחם העונש ההולם. אולם, בכך לא תמה מלאכת גזירת הדין.

על פי דבר המחוקק בסעיף 40ד(א) לחוק, היה ומצא בית המשפט כי "הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם", רשאי בית המשפט לחרוג ממתחם העונש ההולם שקבע. בפסיקת בית המשפט העליון לא נקבעה רשימה ממצה של שיקולים בנוגע לבחינת המונח "סיכוי של ממש לשיקום". בין יתר השיקולים נמנו אלו הבאים: המוטיבציה להשתקם, קיומו של הליך גמילה מהתמכרות, השתלבות בהליך טיפולי בהצלחה, שינוי מהותי בהתנהגות ובדרך החשיבה, וכן הבעת חרטה כנה בנוגע לביצוע המעשים והבעת אמפתיה כלפי נפגע העבירה (ע"פ 6637/17 קרנדל נ' מדינת ישראל, סעיף 24 לפסק דינה של כב' השופטת ד' ברק-ארז (18.4.2018)).

עוד, ובהמשך פסק הדין בעניין קרנדל נקבע, כי "עם זאת, ומבלי לקבוע מסמרות, ניתן לציין ששילוב בין **שינוי מהותי בהתייחסות הרגשית** לאירוע העבירה המתבטא בנטילת אחריות, כפרה והבעת אמפתיה לנפגעי העבירה לבין **אינדיקציות אובייקטיביות לקיומו של תהליך שיקומי-טיפול מוצלח** וחזרה לדרך הישר, עשוי להצביע על 'סיכוי של ממש לשיקום' כלשונו של סעיף 40ד(א). דברים אלה זוכים למשנה חיזוק מקום בו מדובר באדם צעיר נעדר עבר פלילי..." (פסקה 25. ההדגשות במקור).

האמור שם יפה לענייננו. הגם שסטייה ממתחם העונש ההולם היא בבחינת יוצא מן הכלל (ראו על כך בהרחבה

בע"פ 126/22 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 16 (27.4.2022), סבורני כי המקרה דכאן נופל בגדר החרג, בו קיימים שיקולי שיקום המצדיקים לעשות כן.

31. שירות המבחן עקב אחר התנהלותו של הנאשם משך מספר לא מבוטל של חודשים והוגשו בעניינו שלושה תסקירים. בתסקיר הראשון צוין כי הנאשם לוקח אחריות חלקית על מעשיו, וכי הוא חש חרטה ובושה על מעשיו, ואף מרגיש את כאב המתלונן ומעוניין להתנצל בפניו. שירות המבחן התרשם, בין היתר, כי הנאשם מבטא מוטיבציה פנימית לעריכת שינוי בחייו, וכי האמפתיה שהוא מפגין כלפי המתלונן כנה היא. כבר בתסקיר זה העריך שירות המבחן כי הסיכון להישנות עבירות אלימות מצד הנאשם הוא נמוך וברמת חומרה נמוכה. בצד זאת, העריך שירות המבחן כי מצבים חברתיים בהם נתון הנאשם ללחץ מצד קבוצת השווים, עלולים להגביר את הסיכון. עוד פורטו בתסקיר: שילובו של הנאשם בקבוצת עצורי בית, החשיבות כי ישתלב בהמשך הליך טיפולי, וכן הנכונות והמחויבות שהביע הנאשם בעניין זה.

32. בתסקיר השני צוין כי הנאשם השלים את השתלבותו בקבוצת עצורי הבית, וכן פורטו הקשיים השונים שנתגלו במהלך קיומה של הקבוצה, לצד ההתפתחות החיובית ההדרגתית ובעיקר לקראת סיום השילוב בקבוצה. בהמשך שולב הנאשם בקבוצת צעירים עוברי חוק, שם העריכו מנחות הקבוצה כי הנאשם עשוי להיתרם רבות מהשתלבותו בקבוצה וכי הוא בעל מוטיבציה גבוהה לכך. שירות המבחן ציין בגדרי אותו תסקיר כי נוכח חומרת העבירות ויכולתו הראשונית של הנאשם בזיהוי הכשלים בהתנהגותו, נותר הספק באשר ליכולת הנאשם להיתרם מהליך טיפולי משמעותי. על מנת ששירות המבחן ימשיך ויעקוב אחר השתלבותו של הנאשם בטיפול ויכולתו להתחבר לחלקים המכשילים באישיותו, נדחה פעם נוספת הדיון בעניינו.

33. על פי התסקיר השלישי והאחרון שנערך בעניינו של הנאשם, השתתפות הנאשם במפגשי קבוצת צעירים עוברי חוק דומיננטית, אם כי הוא עדיין מתקשה להתחבר למניעים למעורבותו בפלילים. מנחות הקבוצה העריכו כי הליך קבוצתי ממושך עשוי להועיל לנאשם בשיקוף התנהלותו בחיי היומיום. בסיכום הדברים התרשם שירות המבחן משיתוף פעולה מצד הנאשם הן בקבוצת עצורי הבית והן בקבוצת צעירים עוברי חוק, וכי הלה מצליח לשתף מעולמו ושומר על תנאי הקבוצה. שירות המבחן העריך כי המשך הליך טיפולי עשוי לתרום לבחינת התנהלותו החברתית של הנאשם בעת ביצוע המעשים מושא עניינו, ובלא שהתעלם מחומרת העבירות, המליץ הוא על העדפת הפן השיקומי.

34. אם כן, השתלבותו של הנאשם בהליך הטיפול בהצלחה, כברת הדרך שעבר וזו שעוד נכונה לו בהנחה כי ימשיך ויתמיד בהליך טיפולי, לצד קבלת האחריות על מעשיו, חרטתו הכנה על שעשה, האמפתיה כלפי המתלונן, וכן המוטיבציה שהנאשם מפגין להמשיך ולהשתקם, מצביעים יחדיו על סיכוי של ממש לשיקום, עד כי ניתן יהא לגזור על הנאשם עונש מאסר בפועל בגובה המקסימום הניתן לריצוי בעבודות שירות. בל נשכח אף, כי בגין מעשיו דכאן היה הנאשם עצור מאחורי סורג ובריא משך כחודשיים. לא למותר לציין עוד, כי מאז שוחרר הנאשם למעצר בית ועד היום חלפה תקופה של למעלה משנה. תקופות אלו לא ינוכו ולא יובאו בחשבון בעת גזירת העונש, פעם שיושת העונש המקסימאלי האפשרי

לריצוי בעבודות שירות, וגם לכך יש משמעות בבחינת הענישה הכוללת של הנאשם.

סוף דבר

35. על כן, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- תשעה (9) חודשי מאסר בפועל.

מאסר זה ירוצה בעבודות שירות, בהתאם לקביעת הממונה על עבודות שירות, במרכז קהילתי קהילת הדר חיפה, בכתובת ירושלים 29, חיפה. **מועד תחילת ריצוי עבודות השירות הוא ביום 15.5.2023.**

על הנאשם להתייצב לצרכי קליטה והצבה במועד הנ"ל בשעה 08:00 במשרדי הממונה על עבודות שירות, יחידת ברקאי, שלוחת צפון, סמוך לבית סוהר מגידו (קווי אוטובוס: 821, 825, 300, 301, 302).

בית המשפט מזהיר את הנאשם כי מדובר בתנאי העסקה קפדניים המצריכים התייצבות רציפה וכי כל חריגה מכללים אלו עשויה להביא להפסקת ריצוי עונשו בדרך זו ונשיאת יתרת העונש במאסר בפועל מאחורי סורג ובריח.

- שניים עשר (12) חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים, שלא יעבור עבירת אלימות או רכוש מסוג פשע.

- שישה (6) חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים, שלא יעבור עבירת אלימות או רכוש מסוג עוון.

- פיצוי למתלונן בסך של 3,500 ₪, שישולם תוך 90 ימים מהיום.

אציין כי לא מצאתי לפסוק בנוסף על כך גם קנס לחובת הנאשם.

אשר לאופן תשלום סכום הפיצוי שנפסק לחובת הנאשם, החוב מועבר למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, בהתאם למועד שנקבע לעיל.

ניתן יהיה לשלם את הפיצוי כעבור שלושה ימים מיום מתן גזר הדין לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות

והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות:

- **בכרטיס אשראי** - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il.
- **מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000.**
- **במזומן בכל סניף של בנק הדואר** - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).
- **אני מטיל על הנאשם צו מבחן למשך 18 חודשים בפיקוח שירות המבחן.**

במסגרת צו המבחן ישולב הנאשם בטיפול ובהליכים אחרים עליהם יחליט שירות המבחן, ככל שיחליט. הנאשם מוזהר בזאת כי אם לא יעמוד בתנאי צו המבחן או יבצע עבירה נוספת בתקופת המבחן, הוא עלול להיות צפוי להפקעת הצו ולגזירת דינו מחדש.

המזכירות תשלח עותק גזר הדין לשירות המבחן ולממונה על עבודות שירות.

זכות ערעור תוך 45 ימים לבית המשפט העליון.

ניתן היום, א' ניסן תשפ"ג, 23 מרץ 2023, בנוכחות הצדדים.